

Про безкоштовне призначення технічних засобів реабілітації відповідно до функціональних можливостей особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю, постраждалого внаслідок антитерористичної операції.

12 липня 2017 року Кабінетом Міністрів України прийнято постанову №491 „Про внесення змін до Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення”.

Зазначена постанова удосконалює порядок подання до органів соціального захисту населення документів, необхідних для забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації учасників антитерористичної операції, які одержали поранення, контузію, каліцтво або захворювання під час участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, та які перебувають на лікуванні у військово-медичних закладах, госпіталях для ветеранів війни.

Зокрема, передбачено можливість забезпечення таких осіб засобами реабілітації за зверненням керівника відповідного медичного закладу.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства соціальної
політики України
11.04.2017 № 602

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
05 травня 2017 р.
за № 570/30438

ПОРЯДОК
призначення технічних засобів реабілітації відповідно до
функціональних можливостей особи з інвалідністю,
дитини з інвалідністю, постраждалого внаслідок
антитерористичної операції

I. Загальні положення

1. Цим Порядком установлюється механізм призначення технічних засобів реабілітації відповідно до функціональних можливостей особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю, постраждалого внаслідок антитерористичної операції (далі – користувач).

2. У цьому Порядку терміни вживаються у значеннях, наведених у [Законі України](#) „Про реабілітацію інвалідів в Україні”.

3. Забезпечення користувачів проводиться відповідно до [Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2012 року № 321.

4. Призначення технічних засобів реабілітації проводиться на підставі рекомендацій, зазначених в індивідуальній програмі реабілітації або висновку ЛКК чи рішенні ВЛК користувача, і є обов’язковим при забезпеченні ними.

Користувачам призначаються технічні засоби реабілітації, функції та оснащення яких відповідають їхнім функціональним можливостям.

II. Призначення засобів для пересування

1. Призначення крісел колісних проводиться лікарем або реабілітологом за результатами оцінювання функціональних можливостей користувача шляхом анкетування за формою, наведеною в [додатку 1](#) до цього Порядку.

При оцінюванні функціональних можливостей користувачів для призначення крісел колісних враховується первинне та вторинне забезпечення згідно з [додатком 2](#) до цього Порядку.

2. У разі наявності в користувача одного крісла колісного або вибору ним двох крісел колісних призначення проводиться за результатами аналізу сумісності функцій і технічних характеристик таких засобів згідно з [додатком 3](#) до цього Порядку.

3. Для кожного крісла колісного встановлюються обов’язкові функції, обов’язкове оснащення, додаткове спеціальне оснащення залежно від індивідуальних потреб користувача, його побажань щодо опцій, а також рекомендацій і протипоказань стосовно його призначення.

4. Користувачам призначаються крісла колісні таких видів:

1) крісло-каталка – засіб для переміщення користувача за допомогою супроводжуючої особи. Характеризується обмеженими можливостями у позиціонуванні користувача (відсутність можливості регулювання системи опори тіла), обладнаний ручками та може бути обладнаний гальмівною системою для її використання супроводжуючою особою.

За наявності у користувача одного крісла колісного або при виборі ним двох крісел колісних крісла-каталки призначаються разом із багатофункціональними кріслами колісними чи кріслами колісними з електроприводом базовими.

Обов’язкові функції:

керування за допомогою супроводжуючої особи;

фіксована система опори тіла;

підніжки знімні / незнімні з відкидною опорою стопи;

підлокітники знімні / відкидні;

спинка фіксована;

у складеному положенні не втрачає можливості котитись на колесах.

Обов’язкове оснащення:

підставка під гомілки / задники-тримачі.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

подушка на сидіння / спинку;

запобіжний пояс;

ручне гальмо для використання супроводжуючою особою.

Рекомендації стосовно призначення:

травма, захворювання хребта або інший тип ураження нервової системи, що супроводжується парезом чи паралічем однієї або обох нижніх кінцівок, за наявності ампутаційних дефектів або захворювань верхніх кінцівок, що не дають змоги самостійно керувати кріслом колісним;

травма, захворювання таза або нижніх кінцівок (без виражених залишкових деформацій), що унеможливує самостійне пересування без додаткової опори, за наявності ампутаційних дефектів або захворювань верхніх кінцівок, що не дають змоги самостійно керувати кріслом колісним;

загальні захворювання серцево-судинної системи, дихальної системи, опорно-рухового апарату (інших систем та органів на стадіях декомпенсації) та виражені наслідки перенесених хвороб, що унеможливають самостійне пересування без додаткової опори;

наслідки оперативних втручань, травм нижніх кінцівок та поясу нижніх кінцівок (крім дистального відділу однієї стопи), такі як ампутаційна кукса (тільки однієї нижньої кінцівки), хибний суглоб, дефект сегмента за наявності ампутаційних дефектів або захворювань верхніх кінцівок, які не дають змоги самостійно керувати кріслом колісним;

користувач самостійно може сидіти на кріслі без додаткових елементів підтримки та не потребує спеціального оснащення сидіння.

Протипоказання стосовно призначення:

абсолютні:

користувач самостійно не може сидіти на кріслі без додаткових елементів підтримки та потребує спеціального оснащення сидіння;

відносні:

наявність виражених залишкових явищ перенесених травм і деформацій хребта, таза;

користувач планує використовувати крісло колісне більше ніж 3 години протягом дня;

користувач потребує встановлення додаткових опцій крісла колісного, які не доступні для групи крісел-каталок;

габаритні розміри у групі крісел-каталок не відповідають вимогам користувача та ускладнюють експлуатацію крісла-каталки;

2) низькоактивне крісло колісне – засіб для самостійного пересування користувача в приміщенні чи на вулиці та перебування в ньому до 3 годин на день. Характеризується можливістю самостійного керування ним за допомогою обох рук або однієї руки (за умови встановлення пристрою для керування однією рукою) та відсутністю індивідуальної адаптації системи сидіння.

За наявності у користувача одного крісла колісного або при виборі ним двох крісел колісних низькоактивні крісла колісні призначаються разом із середньоактивними, багатофункціональними, дорожніми кріслами колісними базовими, кріслами колісними з електроприводом базовими та дорожніми.

Обов'язкові функції:

керування за допомогою ручних привідних ободів, установлених на колесах;

система опори тіла фіксована;

підніжки, регульовані за висотою, знімні / незнімні з відкидною опорою стопи;

підлокітники знімні / відкидні;

спинка фіксована / знімна / відкидна;

у складеному положенні не втрачає можливість котитись на колесах.

Обов'язкове оснащення:

підставка під гомілки / задники-тримачі.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

подушка на сидіння;

протиперекидний пристрій;

гігієнічне сидіння;

пристрій для керування однією рукою.

Рекомендації стосовно призначення:

травма, захворювання хребта або інший тип ураження нервової системи, що супроводжуються парезом чи паралічем однієї або двох нижніх кінцівок;

травма, захворювання таза або нижніх кінцівок (без виражених залишкових деформацій), що унеможливує самостійне пересування без додаткової опори;

загальні захворювання серцево-судинної системи, дихальної системи, опорно-рухового апарату (інших систем та органів на стадіях компенсації та субкомпенсації) та виражені наслідки перенесених хвороб, що унеможливають самостійне пересування без додаткової опори;

наслідки оперативних втручань, травм нижніх кінцівок, поясу нижніх кінцівок (крім дистального відділу однієї стопи), такі як ампутаційна кукса (тільки однієї нижньої кінцівки), хибний суглоб, дефект сегмента;

користувач самостійно може сидіти на кріслі без додаткових елементів підтримки та не потребує спеціального оснащення сидіння;

для переміщення на вулиці та для подолання перешкод (за допомогою супроводжуючої особи).

Протипоказання стосовно призначення:

абсолютні:

суттєве обмеження рухливості обох верхніх кінцівок (можуть бути обумовлені парезами, паралічами, наслідками оперативних втручань і травм);

захворювання серцево-судинної чи легеневої системи на стадії декомпенсації, що унеможливує самостійне пересування користувача в кріслі колісному;

порушення свідомості, виражені порушення поведінки, деменція;

користувач самостійно не може сидіти на кріслі без додаткових елементів підтримки та потребує спеціального оснащення сидіння;

відносні:

наявність виражених залишкових явищ перенесених травм і деформацій хребта, таза;

користувач планує використовувати крісло колісне більше ніж 3 години протягом дня;

користувач потребує встановлення додаткових опцій крісла колісного, які не доступні для групи низькоактивних крісел колісних;

габаритні розміри в групі низькоактивних крісел колісних не відповідають вимогам користувача та ускладнюють експлуатацію крісла колісного;

3) середньоактивне крісло колісне – засіб для самостійного пересування користувача в приміщенні і на вулиці та перебування у ньому понад 3 години на день. Характеризується можливістю самостійного керування ним за допомогою обох рук або однієї руки (за умови встановлення пристрою для керування однією рукою),

індивідуального налаштування системи опори тіла, колісної бази та / або сидіння, додаткових опцій.

За наявності в користувача одного крісла колісного або при виборі ним двох крісел колісних середньоактивні крісла колісні призначаються разом із низькоактивними, активними, дорожніми кріслами колісними, електроскутерами, кріслами колісними з електроприводом базовими та підвищеної надійності та функціональності, дошками для пересування.

Обов'язкові функції:

керування за допомогою ручних привідних ободів, установлених на колесах;
система опори тіла фіксована / регульована за кутом нахилу / регульована за висотою;
підніжки, регульовані за висотою, знімні / незнімні з відкидною опорою стопи;
підлокітники знімні / відкидні / регульовані за висотою;
регульована колісна база;
у складеному положенні не втрачає можливості котитись на колесах.

Обов'язкове оснащення:

подушка на сидіння / на сидіння та спинку;
підставка під гомілки / задники-тримачі.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

протиперекидний пристрій;
пристрій для керування однією рукою.

Рекомендації щодо призначення:

травма, захворювання хребта або інший тип ураження нервової системи, що супроводжується парезом чи паралічем однієї або обох нижніх кінцівок;

травма, захворювання таза або нижніх кінцівок (у тому числі виражені залишкові деформації), що унеможлиблює самостійне пересування без додаткової опори;

загальні захворювання серцево-судинної системи, дихальної системи, опорно-рухового апарату (інших систем та органів на стадіях компенсації та субкомпенсації) та виражені наслідки перенесених хвороб, що унеможливають самостійне пересування без додаткової опори;

наслідки оперативних втручань, травм нижніх кінцівок та поясу нижніх кінцівок (крім дистального відділу однієї стопи), такі як ампутаційні кукси (в тому числі обох кінцівок), хибний суглоб, дефект сегмента;

користувач може самостійно керувати кріслом колісним за допомогою однієї або обох верхніх кінцівок;

користувач може самостійно пересуватися на вулиці та долати перешкоди або скористатись для цього допомогою супроводжуючої особи;

користувач може самостійно сидіти на кріслі без додаткових елементів підтримки та потребує спеціального оснащення сидіння або не може самостійно сидіти на кріслі та потребує спеціального оснащення сидіння або його додаткового налаштування.

Побажання користувача щодо опцій:

додаткове встановлення протипролежневої подушки за наявності пролежневих ран або ознак їх виникнення;

система керування за допомогою однієї руки – за відсутності однієї верхньої кінцівки (її частини) або в разі її парезу, паралічу, вродженої деформації чи обмеження функцій однієї верхньої кінцівки;

додаткові елементи сидіння та спинки (індивідуальне виготовлення за потреби) – при виражених деформаціях хребта, таза, нижніх кінцівок або залишкових наслідках травм таза чи хребта, вроджених деформаціях хребта, таза та нижніх кінцівок;

підніжка з регулюванням кута нахилу – за наявності анкілозу, контрактури колінного суглоба, деформацій таза з вираженою ротацією у сидячому положенні, судинних захворювань та уражень нижніх кінцівок, що зумовлюють необхідність зміни рівня їх розташування (в тому числі набряки), виражених і стійких судом однієї або двох нижніх кінцівок, ураження шкіри на ділянках стегна, таза чи колінного суглоба, післяоперативного втручання на нижній кінцівці;

опора стопи з регулюванням кута нахилу – за наявності анкілозу або контрактури гомілковостопного суглоба, ураження шкіри стопи, патології м'язів гомілки, що вимагає відмінного від норми положення стопи, стану післяоперативного втручання на гомілковостопному суглобі та стопі, що вимагає відмінного від фізіологічного положення стопи, ахіллобурситу та інших ушкоджень ахіллового сухожилка, різної довжини стоп;

підлокітник із регулюванням висоти відповідно до антропометричних даних користувача з можливістю самостійного регулювання за потреби.

Протипоказання стосовно призначення:

абсолютні:

суттєве обмеження рухливості обох верхніх кінцівок (може бути обумовлене парезами, паралічами, наслідками оперативних втручань і травм);

захворювання серцево-судинної або легеневої системи на стадії декомпенсації, що унеможлиблює самостійне пересування на кріслі колісному;

порушення свідомості, виражені порушення поведінки, деменція;

наслідки травм, операцій і загальних захворювань, що потребують фіксації поясу верхніх кінцівок та шиї (голови);

відносні:

користувач самостійно може сидіти на кріслі без додаткових елементів підтримки та не потребує спеціального оснащення сидіння;

користувач потребує встановлення додаткових опцій крісла колісного, які не доступні для групи середньоактивних крісел колісних;

габаритні розміри у групі середньоактивних крісел колісних не відповідають вимогам користувача та ускладнюють експлуатацію крісла колісного;

4) активне крісло колісне – засіб для самостійного пересування користувача та перебування у ньому понад 5 годин на день. Характеризується більшою порівняно з вищезазначеними засобами кількістю опцій для врахування антропометричних даних користувача та адаптації до його особливостей і потреб, ергономічністю, можливістю індивідуального налаштування системи опори тіла, колісної бази, системи сидіння та додаткових опцій.

Активні крісла колісні поділяються на базові і підвищеної надійності та функціональності, обов'язкові функції та оснащення, додаткове спеціальне оснащення яких відповідають функціональним можливостям користувачів.

За наявності в користувача одного крісла колісного або при виборі ним двох крісел колісних активні крісла колісні призначаються разом із середньоактивними кріслами колісними, електроскутерами та дорожніми кріслами колісними активними.

Активне крісло колісне базове:

обов'язкові функції:

керування за допомогою ручних привідних ободів, установлених на колесах;
регулювання балансу крісла колісного за рахунок колісної бази / системи опори тіла / спинки за кутом нахилу / спинки по горизонталі / індивідуального виготовлення;
оснащення швидкознімними колесами;
розбірне / у складеному положенні не втрачає можливості котитись на колесах.

Технічні характеристики:

вага – не більше ніж 16 кг.

Обов'язкове оснащення:

підставка під гомілки / задники-тримачі.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

подушка на сидіння / на сидіння та спинку;

протиперекидний пристрій.

Активне крісло колісне підвищеної надійності та функціональності:

обов'язкові функції:

керування за допомогою ручних привідних ободів, установлених на колесах;

регулювання балансу крісла колісного за рахунок колісної бази / системи опори тіла / спинки за кутом нахилу / спинки по горизонталі / індивідуального виготовлення;

оснащення швидкознімними колесами;

підніжки регулюються за висотою / за кутом нахилу опори стопи, знімні / незнімні;

підлокітники незнімні / знімні / відкидні / регулюються за висотою / по горизонталі;

спинка відкидна, регулюється за висотою / регулюється за висотою та за кутом нахилу;

розбірне / у складеному положенні не втрачає можливості котитись на колесах.

Технічні характеристики:

вага – не більше ніж 14 кг.

Обов'язкове оснащення:

підставка під гомілки / задники-тримачі.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

подушка на сидіння / на сидіння та спинку;

протиперекидний пристрій.

Рекомендації щодо призначення:

травма, захворювання хребта або інший тип ураження нервової системи, що супроводжується парезом чи паралічем однієї або двох нижніх кінцівок;

травма, захворювання хребта (в тому числі шийна травма) або інший тип ураження нервової системи, що супроводжується парезом чи паралічем однієї або двох нижніх кінцівок одночасно з парезом однієї або обох верхніх кінцівок, тетраплегія за умови збереження часткової рухливості в ліктьовому та плечовому суглобах;

травма, захворювання таза або нижніх кінцівок, що унеможливорює самостійне пересування без додаткової опори (в тому числі виражені залишкові деформації);

загальні захворювання серцево-судинної системи, дихальної системи, опорно-рухового апарату (та інших систем і органів на стадії компенсації) та виражені наслідки перенесених хвороб, що унеможливають самостійне пересування без додаткової опори;

наслідки оперативних втручань і травм нижніх кінцівок та поясу нижніх кінцівок (крім дистального відділу однієї стопи), такі як ампутаційні кукси (в тому числі обох кінцівок), хибний суглоб, дефект сегмента;

користувач може самостійно керувати кріслом колісним за допомогою обох верхніх кінцівок або частково керувати за допомогою обох верхніх кінцівок (тетраплегія);

користувач може самостійно керувати кріслом колісним за допомогою однієї або обох верхніх кінцівок;

користувач не користується допомогою супроводжуючих осіб для пересування на вулиці та для подолання перешкод;

користувач потребує частого транспортування крісла колісного (працює, навчається, їздить громадським або власним транспортом);

користувач займається спортом на кріслі колісному;

користувач проживає в багатоповерховому будинку, в якому відсутній ліфт, або користується сходами;

користувач перебуває у трудових відносинах, зареєстрований як фізична особа – підприємець, провадить незалежну професійну діяльність, навчається, служить, займає виборну посаду.

Побажання користувача щодо опцій:

додаткове встановлення протипролежневої подушки за наявності пролежневих ран або ознак їх виникнення;

система керування за допомогою однієї руки – за відсутності однієї верхньої кінцівки (її частини) або її парезу, паралічу, вродженої деформації чи обмеженої функції однієї верхньої кінцівки;

додаткові елементи сидіння та спинки (індивідуальне виготовлення за потреби) – при виражених деформаціях хребта, таза, нижніх кінцівок або наслідках травм таза чи хребта, вродженій деформації хребта, таза та нижніх кінцівок;

індивідуальне виготовлення рами з відмінним від норми кутом нахилу передньої частини рами або підніжок;

опора стопи з регулюванням кута нахилу – за наявності анкілозу або контрактури гомілковостопного суглоба, ураження шкіри стопи, патології м'язів гомілки, що вимагає відмінного від норми положення стопи, стану післяоперативного втручання на гомілковостопному суглобі та стопі, що вимагає відмінного від фізіологічного положення стопи, ахіллобурситу та інших ушкоджень ахіллового сухожилка, різної довжини стоп;

підлокітник з регулюванням висоти відповідно до антропометричних даних користувача із можливістю самостійного регулювання за потреби;

установлення гумового покриття на обруч колеса та захисту на шпичці – для користувачів з парезом однієї або обох верхніх кінцівок або тетраплегією за умови збереження часткової рухливості в ліктьовому та плечовому суглобах;

протиперекидний пристрій – за бажанням користувача та з урахуванням навичок керування активним кріслом колісним;

індивідуальне виготовлення з урахуванням антропометричних параметрів: ширини сидіння, глибини сидіння, висоти спинки, висоти посадки, кута нахилу сидіння, кута нахилу спинки, довжини підніжки, кута встановлення підніжки (рами), розмірів передніх і задніх коліс, кута встановлення задніх коліс.

Протипоказання стосовно призначення:

абсолютні:

відсутність двох верхніх кінцівок (або їх частин);

захворювання серцево-судинної чи легеневої системи на стадії декомпенсації, що унеможлиблює самостійне переміщення в кріслі колісному;

порушення свідомості, виражені порушення поведінки, деменція;
наслідки травм, операцій та загальних захворювань, що потребують фіксації поясу верхніх кінцівок та шиї (голови);

вік користувача не більше 70 років;

відносні:

користувач потребує встановлення додаткових опцій крісла колісного, які не доступні для групи активних крісел колісних;

користувач не потребує частого транспортування крісла колісного (не працює, не навчається, не пересувається громадським чи власним транспортом), не займається спортом на кріслі колісному;

5) багатофункціональне крісло колісне – засіб зі спеціальним додатковим оснащенням для переміщення в межах будівель та поза будівлями користувачів в ослабленому стані та перебування в ньому до 8 годин на день. Характеризується збільшеною вагою за рахунок спеціального додаткового оснащення залежно від індивідуальних потреб користувача, можливістю забезпечення пасивної зміни положення тіла та додаткової підтримки, мінімальним самостійним використанням користувачем крісла колісного та у більшості випадків вимагає допомоги супроводжуючої особи.

Багатофункціональні крісла колісні поділяються на базові, підвищеної надійності та функціональності, реклайнери та індивідуального виготовлення, обов'язкові функції та оснащення, додаткове спеціальне оснащення яких відповідають функціональним можливостям користувачів.

За наявності у користувача одного крісла колісного або при виборі ним двох крісел колісних багатофункціональні крісла колісні призначаються разом із кріслами-каталками, низькоактивними, багатофункціональними кріслами колісними, триколісними велосипедами, кріслами колісними з електроприводом базовими, підвищеної надійності та функціональності та активними кріслами колісними базовими для дітей з інвалідністю із 7 років.

Не допускається призначення двох багатофункціональних крісел колісних з однаковими обов'язковими функціями (призначаються різні види багатофункціональних крісел колісних).

У разі призначення багатофункціонального крісла колісного реклайнера триколісний велосипед не призначається.

Багатофункціональне крісло колісне базове:

обов'язкові функції:

керування – за допомогою супроводжуючої особи;

система опори тіла фіксована / пружинна / обертається / знімається;

підніжки регулюються за висотою, знімні / незнімні з відкидною опорою стопи;

спинка, регульована за кутом нахилу;

у складеному положенні не втрачає можливості котитись на колесах / розбірне, у складеному положенні втрачає можливість котитись на колесах.

Обов'язкове оснащення:

подушка на сидіння / на сидіння та спинку / м'яке сидіння;

валик для збереження зазору між ногами;

підставка під гомілки, тримачі для ніг / задники-тримачі;

запобіжний пояс.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

бічні упори для тіла;
бічні упори для голови / підголівники;
фіксатор грудної частини тіла.

Багатофункціональне крісло колісне підвищеної надійності та функціональності:
обов'язкові функції:

керування – за допомогою супроводжуючої особи;
система опори тіла регулюється за кутом нахилу;
підніжки регулюються за висотою, знімні / незнімні з відкидною опорою стопи;
спинка регулюється за кутом нахилу.

Обов'язкове оснащення:

подушка на сидіння / на сидіння та спинку / м'яке сидіння;
валик для збереження зазору між ногами;
підставка під гомілки, тримачі для ніг / задники-тримачі;
запобіжний пояс;
бічні упори для тіла;
бічні упори для голови / підголівник.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

фіксатор грудної частини тіла.

Багатофункціональне крісло колісне-реклайнер:

обов'язкові функції:

керування – за допомогою супроводжуючої особи / самостійне за допомогою ручних привідних ободів, установлених на колесах;

система опори тіла фіксована / регульована за кутом нахилу;

підніжки регулюються за висотою та за кутом нахилу / за висотою, знімні / незнімні з відкидною опорою стопи;

підлокітники незнімні / знімні / відкидні / регульовані за висотою / по горизонталі;

спинка, регульована за кутом нахилу / за висотою та кутом нахилу;

у складеному положенні не втрачає можливості котитись на колесах.

Обов'язкове оснащення:

подовжувач спинки / підголівник;

протиперекидний пристрій;

подушка на сидіння / на спинку та сидіння.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

бічні упори для тіла;

бічні упори для голови;

запобіжний пояс;

підставка під гомілки / тримачі для ніг / задники-тримачі.

Рекомендації щодо призначення:

травма хребта або інший тип ураження нервової системи, що супроводжується парезом чи паралічем однієї або обох нижніх кінцівок;

травма хребта (в тому числі шийна) або інший тип ураження нервової системи, що супроводжується парезом чи паралічем однієї або обох нижніх кінцівок одночасно з парезом однієї або обох верхніх кінцівок;

захворювання центральної чи периферичної нервової системи, наслідки травм та оперативних втручань, що супроводжуються стрімким зниженням рухової активності;

травма таза або нижніх кінцівок (у тому числі виражена залишкова деформація), що унеможлиблює самостійне пересування без додаткової опори;

загальні захворювання серцево-судинної системи, дихальної системи, опорно-рухового апарату (інших систем та органів на стадії субкомпенсації та декомпенсації) та виражені наслідки перенесених хвороб, що унеможлиблюють самостійне пересування без додаткової опори;

наявність деформацій хребта;

дитячий церебральний параліч з вираженими порушеннями рухової активності;

користувач може самостійно керувати кріслом колісним за допомогою обох верхніх кінцівок або частково – за допомогою обох верхніх кінцівок (тетраплегія), або не може самостійно керувати кріслом колісним без допомоги супроводжуючої особи;

користувач самостійно не може сидіти на кріслі без додаткових елементів підтримки та потребує спеціального оснащення сидіння або його додаткового налаштування;

користувач прикутий до ліжка;

користувач потребує додаткової підтримки плечового поясу та голови;

користувач не може самостійно користуватись кріслом колісним через значні вроджені вади хребта;

користувач потребує спеціальної анатомічної системи сидіння;

користувач має порушення свідомості та користується кріслом колісним за допомогою супроводжуючої особи.

Побажання користувача щодо опцій:

додаткове встановлення протипролежневої подушки за наявності пролежневих ран або ознак їх виникнення;

додаткові елементи сидіння та спинки (в тому числі анатомічне сидіння) (індивідуальне виготовлення – за потреби) – при виражених деформаціях хребта, таза, нижніх кінцівок або залишкових наслідках травм таза чи хребта, вродженій деформації хребта, таза та нижніх кінцівок;

підніжка з регулюванням кута нахилу – за наявності анкілозу, контрактури колінного суглоба, деформацій таза з вираженою ротацією у сидячому положенні, судинних захворювань та уражень нижніх кінцівок, що зумовлюють необхідність зміни рівня їх розташування (в тому числі набряки), наявність виражених і стійких судом однієї або обох нижніх кінцівок, ураження шкіри в ділянках стегна, таза чи колінного суглоба, стану після оперативного втручання на нижній кінцівці;

опора стопи з регулюванням кута нахилу – за наявності анкілозу або контрактури гомілковостопного суглоба, ураження шкіри стопи, патології м'язів гомілки, що вимагає відмінного від норми положення стопи, стану після оперативного втручання на гомілковостопному суглобі та стопі, що вимагає відмінного від фізіологічного положення стопи, ахіллобурситу та інших ушкоджень ахіллового сухожилка, різної довжини стоп;

підлокітників з регулюванням висоти відповідно до антропометричних даних користувача із можливістю самостійного регулювання за потреби;

пояс безпеки – для користувачів, які не можуть самостійно користуватись кріслом колісним;

оснащення для супроводжуючої особи – у разі потреби.

Протипоказання стосовно призначення:

відносні:

захворювання серцево-судинної чи легеневої системи на стадії компенсації зі збереженням рухової активності;

користувач самостійно може сидіти на кріслі без додаткових елементів підтримки та не потребує спеціального оснащення сидіння;

б) крісло колісне з електроприводом – засіб для самостійного пересування користувача у приміщенні та на вулиці за допомогою спеціального приводу та систем керування. Характеризується можливістю самостійного керування за допомогою пульта із сервоприводом із базовими функціями та / або можливістю його програмування.

Крісла колісні з електроприводом поділяються на базові, дорожні та підвищеної надійності і функціональності, обов'язкові функції, оснащення та додаткове спеціальне оснащення яких відповідають функціональним можливостям користувачів.

За наявності у користувача одного крісла колісного або при виборі ним двох крісел колісних проводиться призначення:

крісел колісних з електроприводом базових – разом із кріслами-каталками, низькоактивними, середньоактивними, багатофункціональними кріслами колісними;

крісел колісних з електроприводом підвищеної надійності та функціональності – разом із середньоактивними та багатофункціональними кріслами колісними;

крісел колісних з електроприводом дорожніх – разом із низькоактивними кріслами колісними.

Крісло колісне з електроприводом базове:

обов'язкові функції:

керування – самостійне за допомогою пульта із сервоприводом;

система опори тіла фіксована / регульована за кутом нахилу;

підніжки регулюються за висотою, знімні / незнімні з відкидною опорою стопи;

підлокітники знімні / відкидні;

спинка, регульована за кутом нахилу;

сидіння складається / знімне.

Обов'язкове оснащення:

подушка на сидіння / на сидіння та спинку;

підставка під гомілки / задники-тримачі.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

запобіжний пояс;

протиперекидний пристрій.

Крісло колісне з електроприводом підвищеної надійності та функціональності:

обов'язкові функції:

керування – самостійне за допомогою пульта із сервоприводом;

система опори тіла, регульована за висотою та за кутом нахилу;

підніжки знімні з відкидною опорою стопи, регулюються за висотою, кутом нахилу підніжки та кутом нахилу опори стопи;

підлокітники знімні, регулюються за висотою та по горизонталі;

спинка, регульована за кутом нахилу, висотою та по горизонталі;

сидіння, регульоване по горизонталі та за кутом нахилу, ефективною шириною.

Обов'язкове оснащення:

подушка на сидіння та спинку / анатомічне сидіння та спинка;

підставка під гомілки / задники-тримачі.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

запобіжний пояс;
підголівник;
протиперекидний пристрій.

Крісло колісне з електроприводом дорожнє:

обов'язкові функції:

керування – самостійне за допомогою пульта із сервоприводом;

система опори тіла пружинна;

підніжки знімні, регулюються за висотою;

підлокітники знімні / відкидні;

спинка фіксована / знімна / відкидна;

сидіння складається / знімне;

рама жорстка.

Обов'язкове оснащення:

світлозвукова індикація;

подушка на сидіння / на сидіння та спинку / м'яке сидіння;

запобіжний пояс;

підставка під гомілки / задники-тримачі.

Рекомендації щодо призначення:

травма хребта або інший тип ураження нервової системи, що супроводжується парезом чи паралічем однієї або обох нижніх кінцівок, що ускладнюється захворюваннями верхніх кінцівок;

травма хребта (в тому числі шийна) або інший тип ураження нервової системи, що супроводжується парезом чи паралічем однієї або обох нижніх кінцівок одночасно з парезом однієї або обох верхніх кінцівок;

захворювання центральної чи периферичної нервової системи, наслідки травм та оперативних втручань, що супроводжуються стрімким зниженням рухової активності, в тому числі верхніх кінцівок;

травма таза або нижніх кінцівок (у тому числі виражена залишкова деформація), що унеможлиблює самостійне пересування без додаткової опори за наявності ампутаційних дефектів або захворювань верхніх кінцівок;

загальні захворювання серцево-судинної системи, дихальної системи, опорно-рухового апарату (інших систем та органів на стадії субкомпенсації та декомпенсації) та виражені наслідки перенесених хвороб;

наявність деформацій хребта зі значним обмеженням рухової активності;

дитячий церебральний параліч із вираженими порушеннями рухової активності;

користувач не може самостійно керувати кріслом колісним за допомогою обох верхніх кінцівок.

Побажання користувача щодо опцій:

додаткове встановлення протипролежневої подушки за наявності пролежневих ран або ознак їх виникнення;

додаткові елементи сидіння та спинки (в тому числі анатомічне сидіння) (індивідуальне виготовлення за потреби) – при виражених деформаціях хребта, таза, нижніх кінцівок або залишкових наслідках травм таза чи хребта, вродженій деформації хребта, таза та нижніх кінцівок;

підніжка з регулюванням кута нахилу – за наявності анкілозу, контрактури колінного суглоба, деформацій таза із вираженою ротацією у сидячому положенні, судинних

захворювань та уражень нижніх кінцівок (у тому числі набряки), що зумовлюють необхідність зміни рівня їх розташування, наявність виражених і стійких судом однієї або двох нижніх кінцівок, ураження шкіри на ділянках стегна, таза чи колінного суглоба, стану після оперативного втручання на нижній кінцівці;

опора стопи з регулюванням кута нахилу – за наявності анкілозу або контрактури гомілковостопного суглоба, ураження шкіри стопи, патології м'язів гомілки, що вимагає відмінного від норми положення стопи, стану після оперативного втручання на гомілковостопному суглобі та стопі, що вимагає відмінного від фізіологічного положення стопи, ахіллобурситу та інших ушкоджень ахіллового сухожилка, різної довжини стоп;

підлокітник із регулюванням висоти відповідно до антропометричних даних користувача, із можливістю самостійного регулювання за потреби;

підголівник – залежно від потреби підтримки шиї або голови;

пояс безпеки (за потреби);

спеціальні системи керування кріслом колісним з електроприводом (відмінні від джойстика, встановленого на підлокітнику) – у разі неможливості керування за допомогою пальців однієї кисті.

Протипоказання стосовно призначення:

абсолютні:

психічні захворювання;

порушення свідомості, виражені порушення поведінки, деменція;

епілепсія та інші органічні ураження центральної нервової системи чи наслідки травм, що супроводжуються значним порушенням координації рухів верхніх кінцівок;

виражені порушення статики та координації рухів;

стійкі помірні й виражені вади зору (гострота зору з корекцією нижче ніж 0,04 на оці, що краще бачить, або звуження поля зору до 10 градусів), що не дають змоги керувати кріслом колісним на дорогах загального призначення;

7) електроскутер – засіб для самостійного пересування користувача на вулиці зі спеціальним приводом та системою керування. Характеризується можливістю самостійного керування за допомогою рульової колонки, обладнаний системою опори тіла, що обертається, та сидінням без спеціальних елементів, призначений тільки для користувачів, які можуть самостійно контролювати положення тулуба у кріслі колісному.

За наявності у користувача одного крісла колісного або при виборі ним двох крісел колісних електроскутери призначаються разом із середньоактивними та активними кріслами колісними.

Обов'язкові функції:

керування – самостійне за допомогою рульової колонки;

система опори тіла обертається;

підлокітники відкидні / відкидні та регульовані по горизонталі;

спинка відкидна / відкидна та регульована за кутом нахилу;

сидіння знімне, регульоване за висотою та по горизонталі / регульована ефективна ширина.

Обов'язкове оснащення:

подушка на сидіння та спинку / м'яке сидіння;

підголівник;

запобіжний пояс.

Рекомендації щодо призначення:

користувач може самостійно керувати електроскутером за допомогою обох верхніх кінцівок;

загальні захворювання серцево-судинної системи, дихальної системи, опорно-рухового апарату (інших систем та органів на стадії субкомпенсації та декомпенсації) та виражені наслідки перенесених хвороб;

травма, захворювання хребта або інший тип ураження нервової системи, що супроводжується парезом чи паралічем однієї або двох нижніх кінцівок;

захворювання центральної та периферичної нервової системи, наслідки травм та оперативних втручань, що супроводжуються стрімким зниженням рухової активності, зі збереженням рухливості у плечовому поясі та верхніх кінцівках;

травма, захворювання таза або нижніх кінцівок, що унеможлиблює самостійне пересування без додаткової опори;

користувач планує використовувати крісло колісне на вулиці;

користувач самостійно може сидіти на кріслі без додаткових елементів підтримки та не потребує спеціального оснащення сидіння (в тому числі анатомічного сидіння).

Побажання користувача щодо опцій:

налаштування сидіння – за висотою / по горизонталі;

налаштування кута рульової колонки.

Протипоказання стосовно призначення:

абсолютні:

психічні захворювання;

порушення свідомості, виражені порушення поведінки, деменція;

епілепсія та інші органічні ураження центральної нервової системи чи наслідки травм, що супроводжуються значним порушенням координації рухів верхніх кінцівок;

виражені порушення статики та координації рухів;

стійкі помірні й виражені вади зору (гострота зору з корекцією нижче ніж 0,04 на оці, що краще бачить, або звуження поля зору до 10 градусів), що не дають змоги керувати кріслом колісним на дорогах загального призначення;

відсутність однієї або двох верхніх кінцівок (або їх частин);

захворювання та деформації (значні ушкодження та їх наслідки) після травм та операцій, що значно обмежують рухи в суглобах верхніх кінцівок;

наслідки травм, операцій та загальних захворювань, що потребують фіксації поясу верхніх кінцівок та шиї (голови);

дитячий церебральний параліч з вираженими порушеннями рухової активності;

користувач самостійно не може сидіти на кріслі без додаткових елементів підтримки та потребує спеціального оснащення сидіння (в тому числі анатомічне сидіння);

8) дорожнє крісло колісне – засіб для самостійного пересування користувача на вулиці за допомогою мускульної сили, що прикладається до важелів або інших деталей механічного приводу. Зазвичай характеризується відсутністю можливості в індивідуальній адаптації системи сидіння, може бути оснащене регульованими частинами (підніжками, підлокітниками, спинкою, підголівником), які дають змогу адаптувати положення тіла та забезпечують комфорт при тривалому використанні.

Дорожні крісла колісні поділяються на базові та активні, обов'язкові функції та оснащення, додаткове спеціальне оснащення яких відповідають функціональним можливостям користувачів.

За наявності у користувача одного крісла колісного або при виборі ним двох крісел колісних проводиться призначення:

дорожніх крісел колісних базових – разом із низькоактивними та середньоактивними кріслами колісними та дошками для пересування;

дорожніх крісел колісних активних – разом із середньоактивними та активними кріслами колісними.

Дорожнє крісло колісне базове:

обов'язкові функції:

керування – самостійне за допомогою приводних важелів;

система опори тіла фіксована / регулюється за кутом нахилу;

підніжки регулюються за висотою, знімні / незнімні з відкидною опорою стопи;

підлокітники фіксовані / знімні / відкидні, регулюються за висотою;

спинка фіксована / знімна / регулюється за кутом нахилу;

у складеному положенні не втрачає можливості котитись на колесах.

Обов'язкове оснащення:

підставка під гомілки / задники-тримачі;

подушка на сидіння.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

запобіжний пояс;

підголівник;

пристосування для засобів для ходіння, керованих однією рукою;

робоче гальмо.

Дорожнє крісло колісне активне:

обов'язкові функції:

керування – самостійне за допомогою приводних важелів;

система опори тіла пружинна, регульована за кутом нахилу;

підніжка з відкидною опорою стопи, регулюється за висотою;

підлокітники знімні та відкидні;

спинка регулюється по горизонталі.

Обов'язкове оснащення:

подушки на сидіння та спинку;

суцільна підставка під гомілки;

протиперекидний пристрій;

робоче гальмо.

Рекомендації щодо призначення:

травма, захворювання хребта або інший тип ураження нервової системи, що супроводжується парезом чи паралічем однієї або обох нижніх кінцівок;

травма, захворювання таза або нижніх кінцівок (у тому числі виражені залишкові деформації), що унеможливує самостійне пересування без додаткової опори;

загальні захворювання серцево-судинної системи, дихальної системи, опорно-рухового апарату (інших систем та органів на стадіях компенсації) та виражені наслідки перенесених хвороб, що унеможливають самостійне пересування без додаткової опори;

наслідки оперативних втручань, травм нижніх кінцівок і поясу нижніх кінцівок (крім дистального відділу однієї стопи), такі як ампутаційні кукси (в тому числі обох кінцівок), хибний суглоб, дефект сегмента;

користувач може самостійно керувати кріслом колісним за допомогою однієї або обох верхніх кінцівок;

користувач самостійно переміщується та долає перешкоди або може скористатись для цього допомогою супроводжуючої особи;

користувач самостійно може сидіти на кріслі без додаткових елементів підтримки.

Побажання користувача щодо опцій:

підніжка з регулюванням кута нахилу – за наявності анкілозу, контрактури колінного суглоба, деформацій таза із вираженою ротацією у сидячому положенні, судинних захворювань та уражень нижніх кінцівок (у тому числі набряки), що зумовлюють необхідність зміни рівня їх розташування, виражених і стійких судом однієї або обох нижніх кінцівок, ураження шкіри на ділянках стегна, таза чи колінного суглоба, стану після оперативного втручання на нижній кінцівці;

опора стопи з регулюванням кута нахилу – за наявності анкілозу або контрактури гомілковостопного суглоба, ураження шкіри стопи, патології м'язів гомілки, що вимагає відмінного від норми положення стопи, стану після оперативного втручання на гомілковостопному суглобі та стопі, що вимагає відмінного від фізіологічного положення стопи, ахіллобурситу та інших ушкоджень ахіллового сухожилка, різної довжини стоп;

підлокітник із регулюванням висоти відповідно до антропометричних даних користувача із можливістю самостійного регулювання за потреби.

Протипоказання стосовно призначення:

абсолютні:

суттєве обмеження рухів обох верхніх кінцівок (можуть бути обумовлені парезами, паралічами, наслідками оперативних втручань і травм);

захворювання серцево-судинної, легеневої систем на стадії декомпенсації, що унеможлиблює самостійне переміщення в кріслі колісному;

порушення свідомості, виражені порушення поведінки, деменція;

наслідки травм, операцій і загальних захворювань, що потребують фіксації поясу верхніх кінцівок та шиї (голови);

психічні захворювання;

порушення свідомості, виражені порушення поведінки, деменція;

епілепсія та інші органічні ураження центральної нервової системи чи наслідки травм, що супроводжуються значним порушенням координації рухів верхніх кінцівок;

виражені порушення статики та координації рухів;

значні порушення зору;

вік користувача не більше 70 років (для дорожніх крісел колісних активних);

9) дошка для пересування (крісло колісне малогабаритне) – засіб для самостійного пересування користувача у приміщенні та на вулиці за допомогою мускульної сили, що прикладається до штовхачів з гумовими накладками. Характеризується неможливістю індивідуальної адаптації системи сидіння.

За наявності у користувача одного крісла колісного або при виборі ним двох крісел колісних дошки для пересування призначаються разом із середньоактивними кріслами колісними чи дорожніми кріслами колісними базовими.

Обов'язкові функції:

керування – самостійне;

фіксована система опори тіла;

підніжки та підлокітники відсутні;

спинка відсутня.

Обов'язкове оснащення:

запобіжний пояс.

Рекомендації щодо призначення:

висока двостороння ампутація стегон;

користувач може самостійно керувати дошкою для пересування за допомогою обох верхніх кінцівок;

користувач самостійно може сидіти на кріслі без додаткових елементів підтримки та не потребує спеціального оснащення сидіння.

Протипоказання стосовно призначення:

абсолютні:

суттєве обмеження рухів обох верхніх кінцівок (можуть бути обумовлені парезами, паралічами, наслідками оперативних втручань і травм);

захворювання серцево-судинної, легеневої систем на стадії декомпенсації, що унеможлиблює самостійне переміщення крісла колісного;

порушення свідомості, виражені порушення поведінки, деменція;

наслідки травм, операцій, загальних захворювань, що потребують фіксації поясу верхніх кінцівок та шиї (голови);

відносні:

користувач потребує встановлення додаткових опцій крісла колісного, які не доступні для групи дощок для пересування;

габаритні розміри в групі дощок для пересування не відповідають вимогам користувача та ускладнюють експлуатацію крісла колісного;

10) триколісний велосипед – засіб для самостійного пересування користувача на вулиці за допомогою мускульної сили, що прикладається до педалей велосипеда, які оснащені тримачами для ніг, або за допомогою супроводжуючої особи, яка використовує ручку для супроводу / керування. Зазвичай характеризується відсутністю можливості індивідуальної адаптації системи сидіння.

За наявності у користувача одного крісла колісного або при виборі ним двох крісел колісних триколісні велосипеди призначаються разом із багатофункціональними кріслами колісними, крім реклайнерів.

Обов'язкові функції:

керування – самостійне за допомогою керма та педалей / за допомогою супроводжуючої особи;

система опори тіла регулюється за кутом нахилу;

підніжки, підлокітники відсутні;

спинка знімна, регулюється за висотою;

сидіння регулюється за висотою та по горизонталі.

Обов'язкове оснащення:

тримачі для ніг / задники-тримачі;

запобіжний пояс;

робоче гальмо.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

валик для збереження зазору між ногами;

ручка для супроводу та керування;

кріплення для рук.

Рекомендації щодо призначення:

захворювання центральної нервової системи та опорно-рухового апарату.

Протипоказання стосовно призначення:

подвійна ампутація або захворювання верхніх кінцівок;

подвійна ампутація на рівні стегна;

психічні захворювання, що супроводжуються розладами поведінки;

стійкі, помірні та виражені порушення функції дихання на стадії декомпенсації;

супутні захворювання серцево-судинної, дихальної систем на стадіях декомпенсації та субдекомпенсації.

III. Призначення спеціальних засобів для самообслуговування та догляду, допоміжних засобів для особистої рухомості, переміщення та підйому, меблів та оснащення

1. Спеціальні засоби для самообслуговування та догляду, допоміжні засоби для особистої рухомості, переміщення та підйому, меблі та оснащення (далі – ТЗР), визначені [Переліком технічних та інших засобів реабілітації для осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення](#), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2012 року № 321, призначаються відповідно до цього Порядку.

2. ТЗР призначаються за встановленими рекомендаціями і протипоказаннями стосовно їх призначення, вказаними у цьому Порядку, з урахуванням функціональних можливостей користувачів.

3. Сумісність ТЗР, їхніх функцій і технічних характеристик визначають згідно з [додатком 4](#) до цього Порядку.

4. Для кожного ТЗР визначаються обов'язкові функції, технічні характеристики, додаткове оснащення, а також рекомендації та протипоказання стосовно його призначення.

5. Користувачам призначаються ТЗР таких видів:

1) засоби для захисту тулуба або всього тіла (у тому числі протипролежневі вироби). Застосовують для запобігання травмуванню частин тіла.

Подушки протипролежневі – засоби, які використовують для профілактики та лікування пролежнів.

Обов'язкові функції та оснащення:

одношарові / двошарові;

матеріал наповнювача: пінополіуретан / повітря / гель / силікон.

Рекомендації стосовно призначення:

стан одужання після лікування переломів та іншого комбінованого лікування, залежність від крісла колісного, профілактика та лікування пролежнів, усунення надмірного тиску на окремі ділянки тіла за наявності пролежнів.

Протипоказання стосовно призначення:

відсутні;

2) допоміжні засоби для особистої гігієни – засоби реабілітації, основна функція яких полягає в полегшенні проведення гігієнічних процедур. Характеризуються забезпеченням зручного та стійкого положення під час виконання природних потреб, є додатковою опорою при вставанні та сиданні, користуванні раковиною, ванною, душем.

Крісло-стілець – засіб із вбудованим резервуаром-збірником, який застосовують при задоволенні природних потреб поза ванною кімнатою.

Крісло-стілець без коліс:

обов'язкові функції та оснащення:

опорні ніжки із гумовими наконечниками;

нескладане / складане;

не регулюється / регулюється за висотою;

з гігієнічним пристосуванням.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності сидіти.

Протипоказання стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності та ускладнюють або унеможливають здатність сидіти.

Крісло-стілець без коліс із біотуалетним блоком:

обов'язкові функції та оснащення:

опорні ніжки із гумовими наконечниками;

нескладане;

не регулюється за висотою;

із біотуалетним блоком (з опорним блоком для встановлення біотуалету).

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності сидіти.

Додатковий критерій: користувачі перебувають без супроводу особи, що доглядає, та не мають змоги своєчасно очищувати збірник самостійно.

Протипоказання стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, які супроводжуються зниженням загальної рухової активності, що ускладнюють або унеможливають здатність сидіти.

Крісло-стілець на колесах:

обов'язкові функції та оснащення:

на колесах;

нескладане / складане;

не регулюється / регулюється за висотою;

з гігієнічним пристосуванням.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності стояти та сидіти. За умови самостійного пересаджування (здатності до самостійного пересаджування) без допомоги доглядальників.

Протипоказання стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, які супроводжуються зниженням загальної рухової активності, що ускладнюють або унеможливають здатність сидіти.

Підставка до унітазу – засіб, який забезпечує додаткову опору при користуванні унітазом.

Обов'язкові функції:

нескладана;

не регулюється за висотою.

Рекомендації стосовно призначення:

похилий вік;

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності стояти, сидіти та ходити з додатковою опорою. Наявність обладнаного санвузла з унітазом.

Протипоказання стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, які супроводжуються зниженням загальної рухової активності, що ускладнюють або унеможливають здатність стояти, сидіти, та ходити з додатковою опорою. Відсутність санвузла, обладнаного унітазом.

Сидіння-надставка на унітаз – засіб, який забезпечує зручність при задоволенні природних потреб.

Обов'язкові функції:

нескладані;

не регулюються за висотою.

Рекомендації стосовно призначення:

похилий вік;

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності стояти, сидіти та ходити з додатковою опорою. Наявність обладнаного санвузла з унітазом.

Протипоказання стосовно призначення:

наслідки захворювань, травм і дефектів, що призводять до прогресування патологічного процесу в сидячому положенні.

Стілець, табурет – засіб із сидінням, спинкою / без спинки та ніжками для забезпечення підтримки в сидячому положенні.

Обов'язкові функції та оснащення:

сидіння зі спинкою / без спинки, з підлокітниками / без підлокітників;

не регулюється / регулюється за висотою;

оснащено / не оснащено гігієнічним вирізом.

Рекомендації стосовно призначення:

похилий вік;

лікування, яким передбачено реабілітаційні процедури;

стан одужання після хірургічного втручання чи комбінованого лікування.

Протипоказання стосовно призначення:

наслідки захворювань, травм і дефектів, що призводять до прогресування патологічного процесу в сидячому положенні.

Сидіння для ванни, сидіння для душу – допоміжний засіб для проведення санітарно-гігієнічних процедур користувачем в сидячому положенні у ванній кімнаті чи душовій кабіні.

Обов'язкові функції та оснащення:

зі спинкою / без спинки;

ширина сидіння регулюється / не регулюється.

Рекомендації стосовно призначення:

похилий вік;

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності стояти та сидіти.

Протипоказання стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, які супроводжуються зниженням загальної рухової активності, що ускладнюють або унеможливають здатність стояти та сидіти.

Східці – засіб для ванної кімнати, що складається з рами та сходинок, за потреби обладнаний поручнями.

Обов'язкове оснащення:

дві сходинки.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності стояти, сидіти та ходити з додатковою опорою.

Протипоказання стосовно призначення:

виражені порушення статико-динамічних функцій нижніх кінцівок.

Підставка для ванни – засіб, який складається з рами та перекладки, застосовується для зручності під час користування ванною.

Обов'язкове оснащення:

одна сходинка.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності стояти, сидіти та ходити з додатковою опорою.

Протипоказання стосовно призначення:

виражені порушення статико-динамічних функцій нижніх кінцівок.

Умивальник – пересувний засіб з ємностями для виконання гігієнічних процедур поза ванною кімнатою.

Обов'язкові функції та оснащення:

на колесах / без коліс;

регулюється за висотою.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови втрати здатності стояти та ходити.

Протипоказання стосовно призначення:

відсутні;

3) засоби для ходіння, керовані однією рукою, – допоміжні засоби для забезпечення додаткової опори (для однієї руки) під час ходіння.

Палиця (в тому числі палиця-орієнтир) – засіб для ходіння з руків'ям, однією ніжною, без опори для передпліччя.

Обов'язкові функції:

регулюється за висотою;

із пристроєм проти ковзання / без пристрою проти ковзання.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання чи травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності стояти та ходити за допомогою додаткової опори, яка утримується однією рукою.

Протипоказання стосовно призначення:

ампутаційні дефекти, захворювання кисті, променезап'ясткового, ліктьового суглоба, що не дають змоги користуватися палицею;

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, які супроводжуються зниженням загальної рухової активності, що ускладнюють або унеможливають здатність стояти та ходити з додатковою опорою.

Палиця-орієнтир:

обов'язкові функції:

не регулюються / регулюються за висотою;

складані.

Рекомендації стосовно призначення:

стійкі помірні й виражені вади зору (гострота зору з корекцією нижче ніж 0,04 на оці, що краще бачить, або звуження поля зору до 10 градусів).

Протипоказання стосовно призначення:

ампутаційні дефекти, захворювання кисті, променезап'ясткового, ліктьового суглобів, що не дають змоги користуватися палицею;

повна нездатність до підтримання рівноваги, балансування, координації рухів;

епілепсія;

гостра стадія шизофренії.

Палиця з трьома або більше ніжками – засіб для ходіння з руків'ям та ніжками, без пахової опори / опори для передпліччя.

Обов'язкові функції:

регулювання за висотою (три-чотири ніжки з гумовими опорами).

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності стояти та ходити за допомогою додаткової опори, яка утримується однією рукою.

Протипоказання стосовно призначення:

ампутаційні дефекти, захворювання кисті, променезап'ясткового, ліктьового суглобів, що не дають змоги користуватися палицею;

повна нездатність підтримувати рівновагу, балансування, координацію рухів;

епілепсія;

гостра стадія шизофренії.

Милиці ліктьові – засіб для ходіння з руків'ям, однією ніжкою, опорою для передпліччя та манжетою.

Обов'язкові функції:

регулюються за висотою (з гумовою опорою);

із пристроєм проти ковзання / без пристрою проти ковзання.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності стояти та ходити за допомогою додаткової опори, яка утримується однією рукою. Рекомендується на етапі протезування нижніх кінцівок, при збереженні повної рухової активності верхніх кінцівок.

Протипоказання стосовно призначення:

ампутаційні дефекти, захворювання кисті, променезап'ясткового, ліктьового суглоба, що не дозволяють користуватися милицею;

повна нездатність підтримувати рівновагу, балансування, координацію рухів;

епілепсія;

гостра стадія шизофренії.

Милиці з опорою на передпліччя – засіб для ходіння зі спеціально сконструйованим руків'ям і горизонтальною опорою на передпліччя.

Обов'язкові функції:

регулюються за висотою.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності стояти та ходити за допомогою додаткової опори, захворювання, що супроводжуються неспроможністю спиратися на кисть, недостатня стабільність користувача, через яку необхідно збільшити опорну площу милиці.

Протипоказання стосовно призначення:

ампутаційні дефекти, захворювання кисті, променезап'ясткового, ліктьового суглоба, що не дають змоги користуватися милицею;

повна нездатність підтримувати рівновагу, балансування, координацію рухів;

епілепсія;

гостра стадія шизофренії.

Милиці пахвові – засіб для ходіння з руків'ям, однією ніжкою та опорою із пом'якшувальною шаровою зоною, яку розташовують під пахвою.

Обов'язкові функції та оснащення:

одностійкові / двостійкові;

регулюються за висотою;

із пристроєм проти ковзання / без пристрою проти ковзання.

Рекомендації стосовно призначення:

порушення здатності ходити і стояти, обумовлені захворюванням або травмою опорно-рухового апарату, загальним захворюванням, наслідками хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності стояти та ходити за допомогою додаткової опори, захворюванням суглобів кисті, ліктьового суглоба, що знижують можливості утримування руків'я милиці.

Протипоказання стосовно призначення:

ампутаційні дефекти, захворювання кисті, променезап'ясткового, ліктьового суглоба, що не дають змоги користуватися пальцею;

повна нездатність підтримувати рівновагу, балансування, координацію рухів;

епілепсія;

гостра стадія шизофренії;

4) засоби для ходіння, керовані обома руками, – засоби, що використовуються як додаткова опора під час пересування та утримання тіла у визначеному положенні.

Ходунки-рамки – допоміжний засіб у вигляді чотириніжкової рамки для забезпечення стійкої опори користувача під час ходіння та положення стоячи.

Обов'язкові функції та оснащення:

регулюються за висотою;

нескладані / складані / крокуючі / з двома колесами.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності стояти та ходити за допомогою додаткової опори з утриманням та переміщенням її обома руками, за відсутності можливості переміщення з додатковою опорою тільки для однієї руки.

За необхідності частого транспортування або зберігання ходунків в обмеженому просторі рекомендуються моделі, що складаються.

Протипоказання стосовно призначення:

ампутаційні дефекти верхніх кінцівок вище кисті;

захворювання кисті, променевоzap'ясткового чи ліктьового суглоба;

середні та важкі форми дитячого церебрального паралічу;

епілепсія;

гостра стадія шизофренії.

Ходунки на колесах – допоміжний засіб у вигляді чотириніжкової рамки з трьома та більше колесами для забезпечення зручності під час ходіння.

Обов'язкові функції:

регулюються за висотою;

нескладані / складані / крокуючі;

з трьома / чотирма колесами.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

запобіжні або робочі гальма;

пахівники / сидіння для відпочинку або спинка.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, за умови збереження здатності стояти та ходити за допомогою додаткової опори з її утриманням і переміщенням опори з колесами обома руками за відсутності можливості переміщення з додатковою опорою тільки для однієї руки.

За необхідності частого транспортування або зберігання ходунків в обмеженому просторі рекомендуються моделі, що складаються.

Протипоказання стосовно призначення:

ампутаційні дефекти верхніх кінцівок вище кисті;

захворювання кисті, променевоzap'ясткового чи ліктьового суглоба;

середні та важкі форми дитячого церебрального паралічу;
епілепсія;
гостра стадія шизофренії.

Ходунки-стілці – засіб для ходіння з колесами та сидінням, що підтримує тіло, даючи можливість користувачеві пересуватися в сидячому положенні.

Обов'язкові функції:

нескладані / складані;

з чотирма колесами;

зі столиком / запобіжними або робочими гальмами / руків'ям для використання супроводжуючою особою.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

абдуктор;

додаткові елементи фіксації.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання або травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності, слабкістю та порушеннями координації рухів, за умови збереження здатності стояти та ходити за допомогою додаткової опори.

Протипоказання стосовно призначення:

повна нездатність до підтримки тіла у вертикальному положенні;

епілепсія;

гостра стадія шизофренії.

Ходунки-стіл – засіб для ходіння з колесами та / або опорними ніжками із гумовими наконечниками та опорним столом або горизонтальними опорами для передпліч, який штовхають руками та / або верхньою частиною тіла.

Обов'язкові функції та оснащення:

нескладані / складані;

з чотирма колесами;

зі спинкою;

зі штанцями та абдуктором / фіксатором тулуба.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

запобіжне / робоче гальмо;

пахівники.

Рекомендації стосовно призначення:

порушення здатності ходити і стояти, обумовлені:

інсультом (на етапі реабілітації рухових функцій);

деменцією (старечим слабоумством);

розсіяним склерозом;

похилим віком (слабкістю та порушеннями координації);

дитячим церебральним паралічем у середніх або тяжких формах (спастичною діплегією, атонічно-астатичною формою).

Протипоказання стосовно призначення:

ампутаційні дефекти верхніх кінцівок вище кисті;

захворювання кисті, променевоzap'ясткового чи ліктьового суглоба, що не дозволяють користуватися ходунками;

повна нездатність до підтримки тіла у вертикальному положенні;

епілепсія;

гостра стадія шизофренії;

5) допоміжні засоби для переміщення або переносу – допомагають змінити одне положення тіла на інше залежно від виду заняття або діяльності. Забезпечують підймання та переміщення користувача з одного положення або місця в інше.

Мотузкові сходи – засіб із дерев'яними / мотузковими сходами, що кріпляться на основі із кордового шнура, який забезпечує можливість змінювати поступово положення тіла.

Обов'язкове оснащення:

виготовлені з деревини та мотузки.

Рекомендації стосовно призначення:

інфекційні артропатії;

серопозитивний ревматоїдний артрит;

інші ревматоїдні артрити;

артрози;

інші ураження суглобів;

остеохондроз хребта;

порушення щільності та структури кістки;

остеомієліт;

юнацький остеохондроз стегна і таза;

вади, які вкорочують нижню кінцівку;

вади, які вкорочують кінцівку, не уточнені;

врожений множинний артрогрипоз;

набута відсутність стопи та гомілковостопного суглоба;

набута відсутність нижньої кінцівки вище або нижче коліна;

набута відсутність обох нижніх кінцівок.

Протипоказання стосовно призначення:

ампутаційні дефекти верхніх кінцівок;

захворювання кисті, променевоzap'ясткового чи ліктьового суглоба, що не дають користуватися мотузковими сходами;

епілепсія;

гостра стадія шизофренії.

Кошик (стілець) для перенесення – засіб з ложементом для сидіння, лямками та поясом, який забезпечує переміщення користувачів з одного місця на інше.

Обов'язкове оснащення:

з ложементом для сидіння з тканини;

із металевим каркасом / без металевого каркаса.

Рекомендації стосовно призначення:

ураження міжхребцевих дисків шийного відділу;

ураження міжхребцевих дисків інших відділів;

дорсопатія, не класифікована в інших рубриках;

дорсалгія;

залежність від інших допоміжних механізмів та пристроїв.

Протипоказання стосовно призначення:

відсутні;

б) допоміжні засоби для підйому – засоби для підймання, переміщення та зміни положення користувача зі зниженою загальною руховою активністю та відсутністю здатності до самостійного переміщення чи зміни положення тіла.

Підйомники пересувні / стаціонарні:

обов'язкові функції:

пересувні / стаціонарні, з гідравлічним / електричним приводом.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання чи травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності та відсутністю здатності користувача самостійно сидіти чи стояти без додаткової підтримки, для постійно лежачих користувачів.

Протипоказання стосовно призначення:

відсутність можливості участі доглядаючої особи, тяжкі захворювання, наслідки травм, при яких не можна змінювати положення постійно лежачого користувача (згідно з рекомендаціями лікаря);

7) меблі – сукупність виробів для обладнання житлових і робочих приміщень, навчальних, лікувальних і реабілітаційних закладів. Характеризуються забезпеченням підтримки та фіксації користувачів у сидячому, напівлежачому, лежачому положеннях, удосконаленням локомоторного акту ходьби, запобіганням утворення пролежнів.

Стіл – засіб, що має підняту горизонтальну поверхню, призначену для розміщення на ній предметів та / або для виконання робіт, прийому їжі, малювання, навчання, ігор.

Стіл приліжковий – засіб, який у разі необхідності розташовують над ліжком або поруч із ним.

Обов'язкові функції:

на опорах та колесах;

нескладаний / складаний;

регулюється за висотою;

регулюється за кутом нахилу стільниці.

Рекомендації стосовно призначення:

підтримка положення тіла, в тому числі під час реабілітаційних процедур;

стан одужання;

залежність від механізмів і пристроїв, які підтримують життєдіяльність.

Протипоказання стосовно призначення:

відсутні;

Стіл-парта – засіб, призначений для підтримування речей.

Обов'язкові функції:

нескладана / складана;

регулюється за висотою;

кут нахилу стільниці не регулюється / регулюється;

глибина сидіння не регулюється / регулюється.

Додаткове спеціальне оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача):

елементи системи фіксації тулуба.

Рекомендації стосовно призначення:

спинальна м'язова атрофія та схожі синдроми;

захворювання нервово-м'язового синапсу та м'язів;

церебральний параліч та інші паралітичні синдроми.

Протипоказання стосовно призначення:

шизофренія;

гострі та транзиторні розлади;

неспроможність до виконання будь-яких повсякденних дій чи навчання.

Стійка-парта – засіб, оснащений сидінням, елементами фіксації тулуба, може регулюватись за кутом нахилу, забезпечує правильну поставу користувача у положенні сидячи та стоячи, використовується при прийманні їжі або під час ігор.

Обов'язкові функції:

нескладані/ складані;

регулюються за висотою;

кут нахилу стільниці регулюється;

глибина сидіння регулюється.

Рекомендації стосовно призначення:

спадкоємна атаксія;

спинальна м'язова атрофія та схожі синдроми;

захворювання нервово-м'язового синапса та м'язів;

церебральний параліч та інші паралітичні синдроми.

Протипоказання стосовно призначення:

шизофренія;

гострі та транзиторні розлади;

неспроможність до виконання будь-яких повсякденних дій чи навчання.

Стійка – засіб, який забезпечує утримання вертикального положення тіла без сторонньої допомоги.

Вертикалізатори:

обов'язкові функції:

нескладані;

регулюються за висотою;

кут нахилу не регулюється;

елементи фіксації тулуба / колін / пахівники.

Стійки похилі:

обов'язкові функції:

нескладані / складані;

регулюються за висотою;

кут нахилу регулюється за допомогою приводу.

Рекомендації стосовно призначення:

спадкова атаксія;

спинальна м'язова атрофія та схожі синдроми;

захворювання нервово-м'язового синапсу та м'язів;

церебральний параліч та інші паралітичні синдроми.

Протипоказання стосовно призначення:

абсолютні:

виражені порушення статико-динамічних функцій верхніх і нижніх кінцівок;

відносні:

нижня та верхня параплегія.

Меблі для сидіння – засоби, призначені для забезпечення зручності сидіння однієї людини.

Стілець – засіб для підтримки тіла в сидячому положенні та закріплення навичок сидіння.

Обов'язкові функції:

не складається;

регулюється за висотою;

кут нахилу сидіння не регулюється;

глибина сидіння не регулюється.

Рекомендації стосовно призначення:

спинальна м'язова атрофія та схожі синдроми;

захворювання нервово-м'язового синапсу та м'язів;

церебральний параліч та інші паралітичні синдроми.

Протипоказання стосовно призначення:

наслідки захворювань, травм і дефектів, що призводять до прогресування патологічного процесу в положенні сидячи.

Ліжко – засіб з однією або більше секціями опори матраца, який регулюється за допомогою електричного / механічного / гідравлічного приводу за висотою та / або кутом нахилу секцій.

Ліжко з механічним приводом:

обов'язкові функції:

не регулюється за висотою;

регульовані секції опори матраца;

регулювання за допомогою механічного домкрата.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання, травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності та відсутністю здатності користувача самостійно сидіти чи стояти, потреба в частій зміні положення тіла в ліжку, для постійно лежачих користувачів.

Протипоказання стосовно призначення:

відсутні.

Ліжко з електричним приводом:

обов'язкові функції:

регулюється за висотою;

регульовані секції опори матраца;

регулювання за допомогою електричного приводу.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання, травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності та відсутністю здатності користувача самостійно сидіти чи стояти, потреба в частій зміні положення тіла в ліжку, для постійно лежачих користувачів зі здатністю самостійно керувати електроприводом за допомогою верхніх кінцівок.

Протипоказання стосовно призначення:

відсутність рухової активності верхніх кінцівок.

Матрац протипролежневий – допоміжний засіб реабілітації, який забезпечує рівномірний розподіл тиску на всій поверхні, зменшує тертя та ковзання тіла по поверхні.

Обов'язкові функції та оснащення:

пневматичний;

ручний насос / автоматичний компресор.

Рекомендації стосовно призначення:

захворювання, травма опорно-рухового апарату, загальні захворювання, наслідки хірургічних втручань, що супроводжуються зниженням загальної рухової активності та нездатністю користувача самотійно сидіти чи стояти, нездатністю до самотійної зміни положення у ліжку, для постійно лежачих користувачів.

Протипоказання стосовно призначення:

відсутні.

Стінка шведська – засіб у вигляді сходів, що складається з вертикальних стійок із поперечними округлими перекладами, який кріпиться до стіни або встановлюється на стійках.

Обов'язкові функції:

кут нахилу не регулюється / регулюється;

укомплектованість турніком та дошкою.

Рекомендації стосовно призначення:

уточнений вид ортопедичної допомоги;

лікування, яке включає інші види реабілітаційних процедур.

Протипоказання стосовно призначення:

абсолютні:

виражені порушення статико-динамічних функцій верхніх і нижніх кінцівок;

відносні:

верхня та нижня параплегія;

8) оснащення – засоби для забезпечення доступності до приміщень, призначені для формування та розвитку навичок ходьби, локомоторних функцій, використовуються як додаткова опора при самообслуговуванні в побуті.

Перила, поручні – засіб для забезпечення підтримки користувача під час переміщення.

Обов'язкові функції:

регулюються за висотою;

оснащені обмежувальними дерев'яними дошками для запобігання схрещенню ніг при ходьбі.

Рекомендації стосовно призначення:

уточнений вид наступної ортопедичної допомоги;

лікування, яке включає інші види реабілітаційних процедур;

стан одужання після лікування перелому;

стан одужання після комбінованого лікування.

Протипоказання стосовно призначення:

абсолютні:

виражені порушення статико-динамічних функцій нижніх кінцівок;

відносні:

верхня параплегія.

Брусья, руків'я – засоби для забезпечення підтримки користувача у разі зміни положення.

Обов'язкові функції:

прямі / кутові;

складної конструкції, із жорсткою фіксацією до стіни / відкидні / поворотні;

поворотні підтримуючі пристрої відкидні.
 Рекомендації стосовно призначення:
 спадкова атаксія;
 спинальна м'язова атрофія та схожі синдроми;
 захворювання нервово-м'язового синапсу та м'язів;
 церебральний параліч та інші паралітичні синдроми;
 вади, які укорочують нижню кінцівку;
 вади, які укорочують кінцівку, не уточнені;
 інші вроджені аномалії (вади розвитку) кінцівок;
 інші вроджені аномалії (вади розвитку) кістково-м'язової системи, не класифіковані в інших рубриках;
 набута відсутність кінцівки;
 залежність від механізмів і пристроїв, які підтримують життєдіяльність.
 Протипоказання стосовно призначення:
 виражені порушення статико-динамічних функцій верхніх та нижніх кінцівок;
 верхня паралегія.

Директор Департаменту соціального захисту осіб з інвалідністю	О. Полякова
Додаток 1 до Порядку призначення технічних засобів реабілітації відповідно до функціональних можливостей особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю, постраждалого внаслідок антитерористичної операції (пункт 1 розділу II)	

ВИБІР

крісла колісного з електроприводом

Вибір крісла колісного з електроприводом				
Показання для призначення	Типи			
	універсальне		дорожнє	електроскутер
	базове	підвищеної надійності та функціональності		
Можливість самостійно керувати кріслом колісним обома руками	-	-	-	+

Можливість самостійно керувати кріслом колісним з електроприводом однією рукою	+	+	+	-		
Значне обмеження рухів верхніх кінцівок	+	+	+	-		
Використання крісла колісного переважно вдома або частково на вулиці	+	+	-	-		
Використання крісла колісного на вулиці	-	-	+	+		
Потреба в сидінні з елементами додаткової підтримки або анатомічного сидіння	-	+	-	-		
Потреба в підтримці плечового поясу або голови	-	+	-	-		
Вибір крісла колісного з ручним керуванням						
Показання для призначення	Типи					
	крісло-каталка	низько-активне	середньо-активне	активне	багатофункціональне	дорожнє
Самостійно може керувати кріслом колісним обома руками (обома або однією рукою – для	-	+	+	+	+/-	+

дорожніх)						
Самостійно може керувати кріслом колісним однією рукою (за умови встановлення системи керування однією рукою)	-	+	+	+	-	-
Пересувається в кріслі колісному за допомогою супроводжуючої особи	+	-	-	-	+	-
Наявні психічні захворювання або порушення свідомості	+	-	-	-	+	-
Наявні значні деформації хребта, таза та нижніх кінцівок	-	-	-	-	+	-
Потребує підтримки плечового поясу або голови	-	-	-	-	+	-
Потребує сидіння з елементами додаткової підтримки	-	-	-	-	+	-
Потребує частого транспортування (власним або громадським транспортом)	-	-	+	+	+	-

Самостійно долає перешкоди	-	-	-	+	-	+
Потребує налаштування балансу	-	-	-	+	-	-
Потребує налаштування колісної бази	-	-	+	-	-	-
Потребує налаштування балансу	-	-	+	+	-	-
Займається спортом	-	-	-	+	-	-
Соціальні показники (перебуває у трудовах відносинах, zareestrovаний як фізична особа – підприємець, провадить незалежну професійну діяльність, навчається, служить, займає виборну посаду)	-	-	-	+	-	-
Вік	-	-	-	до 70	-	до 70*

* Для користувачів до 70 років при призначенні активних крісел колісних.

Вибір багатофункціональних крісел колісних				
Показання для призначення	Типи			
	базове	підвищеної надійності та функціональності	реклайнер*	індивідуального виготовлення
Пересувається в кріслі колісному за допомогою	+	+	+/-	+

супроводжуючої особи				
Прикутий до ліжка (самостійно не сидить в кріслі без додаткової підтримки)	+	+	+	+
Потребує підтримки плечового поясу або голови	+	+	+	+
Наявні виражені деформації таза, хребта, нижніх кінцівок	+	+	-	+
Наявні порушення свідомості	+	+	+	+
Потребує встановлення анатомічної спинки та сидіння	-	-	-	+
Для дітей віком від 2 до 4 років (за методикою GMFCS):				
дитина може самостійно сидіти на підлозі, без допомоги рук утримувати положення сидячи, потребує допомоги дорослих при сіданні; може підтягнутися для стояння на стійкій поверхні та пройти невелику відстань, тримаючись за предмети (GMFCS, рівень 3)	+	-	-	-
дитина може сидіти на підлозі, якщо її посадять, положення сидячи підтримує тільки	+	+	-	-

за допомогою рук; потребує додаткового обладнання для сидіння та стояння; може сама долати невеликі відстані (в межах кімнати) шляхом перевертання, повзання на животі або нереципрокного рачування (GMFCS, рівень 4)				
фізична неповносправність обмежує вольовий контроль за рухами та положенням голови і тіла; всі моторні функції обмежені; функціональні обмеження в сидінні та стоянні не можна повністю компенсувати шляхом використання допоміжних пристроїв (GMFCS, рівень 5)	-	+	-	+
Для дітей віком від 4 до 6 років (за методикою GMFCS):	-	-	-	-
дитина сидить на звичайному кріслі, але потребує фіксації таза або тулуба для підвищення можливості використання рук; може самостійно сідати та вставати з крісла, підтягуючись за допомогою рук та опираючись на стійку поверхню; може ходити по рівній поверхні з допоміжними засобами,	+	-	-	-

піднімається сходами з допомогою дорослих (GMFCS, рівень 3)				
дитина може сидіти на кріслі, але потребує спеціалізованих крісел для фіксації тулуба та збільшення можливості використання рук; може сісти та встати з крісла з допомогою дорослих, або підтягуючись за допомогою рук, або опираючись на стійку поверхню (GMFCS, рівень 4)	+	+	-	-
фізична неповносправність обмежує вольовий контроль за рухами та положенням голови і тіла; всі моторні функції обмежені; функціональні обмеження в сидінні та стоянні не можна компенсувати шляхом використання адаптивного обладнання та допоміжних пристроїв (GMFCS, рівень 5)	-	+	-	+
Для дітей віком від 6 до 12 років (за методикою GMFCS*):	-	-	-	-
дитина може ходити в приміщенні та на вулиці по рівній поверхні з допоміжними засобами; може піднятися по сходах, тримаючись за	-	-	-	-

поручні; залежно від функціонування верхніх кінцівок може самостійно пересуватися на інвалідному візку або зі сторонньою допомогою в транспортуванні при пересуванні на великі відстані чи по нерівній поверхні (GMFCS, рівень 3)				
залишається переважно на попередньому рівні розвитку, досягнутому до 6 років, і пересувається вдома, в школі, на вулиці, в громадських місцях на кріслі колісному (GMFCS, рівень 4)	+	+	-	-
фізична неповносправність обмежує вольовий контроль за рухами та положенням голови і тіла; всі моторні функції обмежені; функціональні обмеження в сидінні та стоянні не можна компенсувати шляхом використання адаптивного обладнання та допоміжних пристроїв (GMFCS, рівень 5)	-	+	-	+

* Система класифікації великих моторних функцій (Gross Motor Function Classification System) застосовується для об'єктивної оцінки рівня моторних порушень у дітей із церебральним паралічем, базуючись на їх функціональних можливостях.

Рекомендації щодо встановлення додаткового спеціального оснащення (залежно від індивідуальних потреб користувача)

<p>Якщо у користувача наявні показання до встановлення додаткових функцій, а в моделі така функціональність не передбачена, вибираються моделі інших виробників. Якщо жодна модель крісла колісного не може бути оснащена відповідно до потреб користувача, розглядається питання щодо коректності вибору типу крісла колісного</p>	
Протиперекидний пристрій	Встановлюється для користувачів, які вперше користуються кріслом колісним; для крісел колісних, статична стійкість яких передбачає встановлення такого пристрою; для реклайнерів
Запобіжний пояс	Встановлюється для користувачів багатофункціональних і дорожніх крісел колісних
Підголівник	Встановлюється на крісла колісні багатофункціональні та з електроприводом з метою підтримки голови та шиї користувача
Санітарне оснащення (гігієнічне сидіння)	Встановлюється на низькоактивні крісла колісні за нагальної потреби користувача та за умови проведення профілактичних заходів щодо виникнення пролежнів
Підніжки з регулюванням кута	Встановлюються на крісла колісні для користувачів, які не можуть користуватись стандартними підніжками з фіксованим кутом, у яких кут згинання в колінному суглобі становить 70–90 градусів, а також для користувачів, яким за медичними показаннями потрібно змінювати кут нахилу кінцівок
Профілактична подушка на сидіння (або на сидіння і спинку)	Рекомендовано встановлювати на крісла колісні, в яких користувач планує перебувати понад 2 години протягом дня. Подушка пом'якшує ударні навантаження під час руху та пом'якшує тертя, з метою зменшення больових відчуттів та профілактики пошкоджень м'яких тканин
Протипролежнева подушка на сидіння (або сидіння та спинку)	Рекомендовано встановлювати на крісла колісні, в яких користувач планує перебувати тривалий час, а також для користувачів, у яких наявні ризики виникнення пролежнів, та у разі наявних пролежнів
Бічні упори для тіла або анатомічна спинка	Рекомендовано встановлювати для користувачів, які не можуть самостійно сидіти в стандартному кріслі, та в яких є ризики падіння на бік або виникнення деформації постави у тривалому положенні сидячи

Валик (або пояс) для збереження зазору між ногами	Рекомендовано встановлювати користувачам з вираженим приведенням стегон або з деформацією таза (стегон) (у разі потреби)
Задники-тримачі	Встановлюються на всі крісла колісні (крім електроскутерів) з міркувань безпеки, для фіксації стопи
Підставки під гомілки	Встановлюються на підніжках з регулюванням кута нахилу
Гальма для використання супроводжуючої особи	Встановлюються на кріслах-каталках або багатофункціональних кріслах колісних за потреби супроводжуючої особи (з урахуванням об'єктивних причин неможливості повноцінно супроводжувати крісло колісне та урахуванням умов використання крісла колісного)
Пристрій для керування однією рукою	Встановлюється на кріслах колісних з ручним приводом для користувачів, які не можуть керувати кріслом колісним обома руками, але функціональність однієї руки в них повноцінна
Пристаосування для перевезення милиць	Встановлюється на дорожні крісла колісні за умови, що користувач користується милицями
Додаткове спеціальне оснащення	Гумові накладки на обручі, захист на шпичі, подовжувач руків'я гальма, системи спеціального керування для крісла колісного з електроприводом, електрорегулювання системи опори тіла
Антропометричні дані користувача для підбору крісла колісного	
Ширина стегон	Для визначення ширини сидіння (вимірюється відстань між найширшими точками стегон в положенні сидячи на рівній твердій поверхні)
Довжина стегон	Для визначення глибини сидіння (вимірюється відстань від підколінної ямки до спинки сидіння в положенні сидячи на рівній твердій поверхні)
Довжина гомілок	Для визначення висоти встановлення підніжки та висоти посадки (вимірюється відстань від переднього краю сидіння до п'яти; якщо використовується подушка на сидіння, необхідно врахувати її висоту)

Висота спинки	Визначається залежно від потреби користувача з урахуванням антропометричних даних і загальної рухової активності
Висота посадки (сидіння)	Визначається залежно від антропометричних даних користувача (довжина гомілок, довжина рук), побутових потреб користувача (висота ліжка, умови використання крісла колісного), загальної рухової активності
	Висновок про призначення крісла колісного, додаткового спеціального оснащення, лікування, наявності протипоказань тощо: _____ _____
	Підпис лікаря / реабілітолога _____ 20__ р.
	Підпис користувача або його законного представника _____ 20__ р.
	Додаток 2 до Порядку призначення технічних засобів реабілітації відповідно до функціональних можливостей особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю, постраждалого внаслідок антитерористичної операції (пункт 1 розділу II)

ПІДБІР КРІСЕЛ

колісних при первинному та вторинному забезпеченні

№ з/п	Засоби для пересування		Первинне забезпечення	Вторинне забезпечення
1	Крісла-каталки		не потребують підбору	не потребують підбору
2	Низькоактивні крісла колісні		потребують підбору	не потребують підбору
3	Середньоактивні крісла колісні		потребують підбору	потребують підбору
4	Активні крісла колісні	базові	потребують підбору	потребують підбору

		підвищеної надійності та функціональності	потребують підбору	потребують підбору
5	Багатофункціональні крісла колісні		потребують підбору	потребують підбору
6	Крісла колісні з електроприводом	базові	потребують підбору	не потребують підбору
		підвищеної надійності та функціональності	потребують підбору	потребують підбору
		дорожні	потребують підбору	потребують підбору
7	Електроскутери		не потребують підбору	не потребують підбору
8	Дорожні крісла колісні	базові	не потребують підбору	не потребують підбору
		активні	потребують підбору	не потребують підбору
9	Дошки для пересування (крісла колісні малогабаритні)		не потребують підбору	не потребують підбору
10	Триколісні велосипеди		потребують підбору	потребують підбору

Додаток 3
до Порядку призначення технічних засобів реабілітації відповідно до функціональних можливостей особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю, постраждалого внаслідок антитерористичної операції (пункт 2 розділу II)

СУМІСНІТЬ

крісел колісних при їх призначенні

№ з/п	Засоби для пересування	Крісла-каталки	Низькоактивні крісла колісні	Середньоактивні крісла колісні	Активні крісла колісні	Багатофункціональні крісла колісні	Крісел електр
-------	------------------------	----------------	------------------------------	--------------------------------	------------------------	------------------------------------	---------------

					базові	підвищеної надійності та функціональності		базові	підвищеної надійності та функціональності
1	Крісла-каталки	-	-	-	-	-	+	+	
2	Низькоактивні крісла колісні	-	-	+	-	-	+	+	
3	Середньоактивні крісла колісні	-	+	-	+	+	-	+	
4	Активні крісла колісні	базові	-	-	+	-	-	-	-
		підвищеної надійності та функціональності	-	-	+	-	-	-	-
5	Багатофункціональні крісла колісні	+	+	-	-	-	+	+	
6	Крісла колісні з електроприводом	базові	+	+	+	-	-	+	-
		підвищеної надійності та функціональності	-	-	+	-	-	+	-
		дорожні	-	+	-	-	-	-	-
7	Електроскутери	-	-	+	+	+	-	-	
8	Дорожні крісла колісні	базові	-	+	+	-	-	-	-
		активні	-	-	+	+	+	-	-
9	Дошки для пересування (крісла колісні малогабаритні)	-	-	+	-	-	-	-	
10	Триколісні велосипеди	-	-	-	-	-	+	-	

Головний спеціаліст сектору по обслуговуванню інвалідів, ветеранів війни, праці та громадян, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС – М.Хамраєва